

Z A K O N

O OBAVEZNOM PRIMERKU PUBLIKACIJA

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se ciljevi i namena obaveznog primerka publikacije, vrste publikacija, broj obaveznih primeraka publikacija i njihovo korišćenje i zaštita, prava, obaveze i odgovornost izdavača, štampara, distributera, depozitnih biblioteka, finansiranje i druga pitanja vezana za prikupljanje, čuvanje i korišćenje obaveznog primerka publikacije, s ciljem ostvarivanja opšteg interesa u oblasti kulture i bibliotečko-informacionoj i izdavačkoj delatnosti.

Termini

Član 2.

Termini kojima su u ovom zakonu označeni položaji, profesije, odnosno zanimanja, izraženi u gramatičkom muškom rodu, podrazumevaju prirodni muški i ženski rod lica na koja se odnose.

Značenje termina

Član 3.

Pojedini termini korišćeni u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) „obavezni primerak” je propisan broj primeraka publikacije koje na osnovu ovog zakona, izdavač, odnosno drugi obveznik o svom trošku dostavlja nadležnoj depozitnoj biblioteci;

2) „lokalni obavezni primerak” je jedan primerak publikacije koji na osnovu ovog zakona izdavač, odnosno drugi obveznik o svom trošku dostavlja javnoj biblioteci grada, odnosno opštine u kojoj ima sedište, odnosno prebivalište, radi formiranja i popune zavičajne zbirke;

3) „publikacija” je delo na određenom mediju (izdato, izrađeno, priređeno) i fizički ili elektronski distribuirano za korišćenje u Republici Srbiji;

4) „elektronska publikacija” je publikacija objavljena u elektronskoj formi kao posebna fizička celina (disketa, CD, DVD i sl.), publikacija koja je dostupna na internetu i publikacija pripremljena za štampu u formatu koji odgovara međunarodnim standardima univerzalne dostupnosti informacija;

5) „kombinovana publikacija” je publikacija na dva ili više različitih medija ili različitih oblika istog medija;

6) „serijska publikacija” je publikacija koja izlazi uzastopno, vremenski neograničeno u odvojenim sveskama, knjigama ili kao elektronska publikacija sa kontinuiranim oznakama (novine, časopisi, magazini, godišnjaci, zbornici, kalendari, adresari, izveštaji, statistički godišnjaci i dr.);

7) „sitna neknjižna štampana građa” je naziv za plakat, letak, štampano saopštenje, katalog, prospekt i slične publikacije;

8) „izdanje” podrazumeva sve primerke jedne publikacije na bilo kom mediju istog originalnog dela koje je objavio izdavač;

9) „novo izdanje” je naknadno, ponovljeno ili dopunjeno izdanje ranije izdate publikacije, u izmenjenom obliku, na istom ili drugačijem mediju;

10) „izdavač” je pravno ili fizičko lice koje izdaje publikacije radi njihove distribucije u Republici Srbiji;

11) „štampar” je pravno ili fizičko lice koje se bavi štampanjem publikacija za izdavače u Republici Srbiji i u inostranstvu;

12) „distributer” je pravno ili fizičko lice koje uvozi i distribuira publikacije namenjene korisnicima u Republici Srbiji;

13) „depozitne biblioteke”, u smislu ovog zakona, jesu Narodna biblioteka Srbije i Biblioteka Matice srpske;

14) „ISBN” je međunarodni standardni broj knjige (International Standard Book Number) i druge omeđene publikacije koji identifikuje izdanje, bez obzira na medij na kojem je objavljena;

15) „ISSN” je međunarodni standardni broj serijskih publikacija (International Standard Serial Number), koji identifikuje naslov serijske publikacije;

16) „ISMN” je međunarodni standardni broj štampanih muzičkih publikacija (International Standard Music Number), koji identifikuje određenu štampanu muzičku publikaciju;

17) „DOI” je međunarodni digitalni identifikator elektronskih dokumenata (Digital Object Identifier);

18) „ISAN” je međunarodni standardni broj za audio-vizuelna dela (International Standard Audiovisual Number) koji identifikuje određeno audio-vizuelno delo;

19) „sistem uzajamne katalogizacije” je deo osnove bibliotečko-informacionog sistema u Republici Srbiji, u skladu sa zakonom kojim se uređuje bibliotečko-informaciona delatnost.

Opšti interes

Član 4.

Obaveza dostavljanja obaveznog primerka utvrđuje se s ciljem ostvarivanja prava građana na slobodan pristup informacijama, znanjima i drugim intelektualnim dobrima, prikupljanja i očuvanja nacionalnog naučnog i kulturnog nasleđa, bibliografske kontrole, obrade publikacija u sistemu uzajamne katalogizacije prema međunarodnim standardima, izrade nacionalne bibliografije i drugih bibliografija i prikupljanja drugih podataka o izdavačkoj produkciji.

Dostavljanje, prikupljanje, čuvanje i davanje na korišćenje obaveznog primerka jesu poslovi od opšteg interesa.

O ostvarivanju opšteg interesa staraju se Narodna biblioteka Srbije i Biblioteka Matice srpske.

Obavezni primerak publikacija, koji trajno čuvaju Narodna biblioteka Srbije i Biblioteka Matice srpske, zaštićen je kao kulturno dobro.

Opseg obaveznog primerka

Član 5.

Obavezni primerak odnosi se na publikaciju:

- 1) koju je objavio domaći izdavač u Republici Srbiji ili u inostranstvu za korišćenje i distribuciju u Republici Srbiji;
- 2) koja je štampana u Republici Srbiji za potrebe izdavača iz inostranstva;
- 3) koja je izdata u inostranstvu, a koja se distribuira u Republici Srbiji u više od deset primeraka godišnje.

Obavezni primerak obuhvata sledeće vrste publikacija: knjige, brošure, separate, serijske publikacije, muzikalije, kartografsku građu, kataloge, kalendare, umnožene umetničke i scenske programe, štampane fotografije, razglednice i crteže, prostorne i druge planove, gravire, plakate, letke i drugu likovnu i grafičku građu, oglose i saopštenja, zvučne i video zapise na bilo kojem mediju (izuzev na filmskoj traci odnosno kinematografskog dela), elektronske publikacije distribuirane na fizičkim nosačima i elektronske publikacije distribuirane na internetu, ako su objavljene u Republici Srbiji, sadržaj internet domena Republike Srbije, kombinovane i multimedijalne publikacije, računarske programe u javnoj upotrebi i druge publikacije.

Obveznici

Član 6.

Obavezu dostavljanja obaveznog primerka o svom trošku imaju:

- 1) izdavač sa sedištem, odnosno prebivalištem u Republici Srbiji;
- 2) štampar za sve publikacije koje štampa izdavaču sa sedištem, odnosno prebivalištem izvan Republike Srbije kao i za sitnu neknjižnu štampanu građu;
- 3) distributer za sve publikacije koje distribuira u Republici Srbiji tokom godine u više od deset primeraka.

Broj primeraka

Član 7.

Narodnoj Biblioteci Srbije obavezno se dostavlja pet primeraka publikacije iz člana 5. stav 1. tač. 1) i 2) ovog zakona i jedan primerak publikacije iz člana 5. stav 1. tačka 3) ovog zakona, pripremljene za štampu u formatu koji odgovara međunarodnim standardima univerzalne dostupnosti informacija.

Obveznici sa sedištem, odnosno prebivalištem na teritoriji AP Vojvodine obavezni primerak dostavljaju preko Biblioteke Matice srpske.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako se radi o bibliofilskom izdanju, o publikaciji štampanoj specijalnim pismom ili o publikaciji koja sadrži podatke koji u skladu sa zakonom predstavljaju tajnu, obveznik je dužan da dostavi dva njena primerka.

Obveznik je dužan da na zahtev nadležne javne biblioteke grada odnosno opštine u kojoj ima sedište dostavi toj biblioteci, o svom trošku, jedan primerak publikacije, radi formiranja i popune zavičajne zbirke („lokalni obavezni primerak”).

Obavezni primerak elektronske publikacije

Član 8.

Obavezni primerak elektronske publikacije dostavlja se depozitnoj biblioteci u formatu koji odgovara međunarodnim standardima univerzalne dostupnosti informacija.

Obavezni primerak elektronske publikacije dostavlja se bez elektronske zaštite pristupa ili sa odgovarajućom šifrom za pristup.

Obavezni primerak publikacije pripremljen za štampu u formatu koji odgovara međunarodnim standardima univerzalne dostupnosti informacija može se koristiti samo u prostorijama depozitne biblioteke.

Depozitna biblioteka dužna je da onemogući kopiranje i distribuciju obaveznog primerka elektronske publikacije.

Bliže uslove dostavljanja i korišćenja elektronskih publikacija propisuje ministar nadležan za poslove kulture (u daljem tekstu: Ministar).

Vreme dostavljanja i stanje publikacija

Član 9.

Obavezni primerak dostavlja se nadležnoj depozitnoj biblioteci najkasnije sedam dana po završenom štampanju, odnosno izradi ili uvozu, a pre stavljanja publikacije u promet.

Obveznici su dužni da nadležnoj depozitnoj biblioteci dostave određen broj primeraka svakog izdanja publikacije, odnosno da joj omoguće pristup svojim elektronskim publikacijama.

Ako internet publikacija nije zaštićena pristupnim kodom, smatra se da je ispunjena obaveza dostavljanja primerka elektronske publikacije danom njenog objavljivanja.

Primerak publikacije koji se dostavlja mora biti neoštećen i u stanju u kome je namenjen za distribuciju u javnosti.

Oštećen ili nekompletan primerak publikacije izdavač je dužan da zameni u roku od 15 dana od dana kada je primio obaveštenje o tome.

Obaveze depozitnih biblioteka

Član 10.

Narodna biblioteka Srbije:

- 1) prima, obrađuje u sistemu uzajamne katalogizacije i čuva obavezni primerak;
- 2) daje na korišćenje obavezni primerak u prostorijama biblioteke;
- 3) izrađuje tekuću nacionalnu bibliografiju za sve vrste publikacija;
- 4) izrađuje CIP zapis (katalogizacija u publikaciji pre štampanja) za publikacije objavljene u Republici Srbiji, osim za publikacije objavljene na teritoriji AP Vojvodine;
- 5) vrši bibliografsku i sadržinsku obradu izdatih publikacija prema međunarodnim standardima;
- 6) dodeljuje međunarodne brojeve publikacija (ISBN, ISSN, ISMN, DOI, ISAN i dr.) u skladu sa zakonom;
- 7) obezbeđuje korišćenje publikacija najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je primila obavezni primerak.

Biblioteka Matice srpske:

- 1) prima, obrađuje u sistemu uzajamne katalogizacije i čuva obavezni primerak;
- 2) daje na korišćenje obavezni primerak u prostorijama biblioteke;
- 3) izrađuje tekuću bibliografiju za teritoriju AP Vojvodine;
- 4) izrađuje CIP zapis (katalogizacija u publikaciji pre štampanja) za publikacije objavljene na teritoriji AP Vojvodine;
- 5) vrši bibliografsku i sadržinsku obradu izdatih publikacija prema međunarodnim standardima;
- 6) obezbeđuje korišćenje publikacija najkasnije u roku od 30 dana od dana kada je primila obavezni primerak.

Narodna biblioteka Srbije i Biblioteka Matice srpske izdaju obveznicima potvrdu o primljenim obaveznim primercima.

Narodna biblioteka Srbije i Biblioteka Matice srpske u ostvarivanju opšteg interesa prate izvršavanje obaveza dostavljanja obaveznog primerka i preduzimaju mere prema obveznicima, u skladu sa ovim zakonom.

Način čuvanja, zaštite i korišćenja obaveznog primerka u depozitnim bibliotekama propisuje Ministar.

Raspoređivanje obaveznog primerka

Član 11.

Narodna biblioteka Srbije primljene obavezne primerke raspoređuje tako što:

- 1) dva primerka trajno čuva kao kulturno dobro;
- 2) jedan primerak prosleđuje Biblioteci Matice srpske;
- 3) jedan primerak prosleđuje Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci „Ivo Andrić” iz Prištine;
- 4) jedan primerak prosleđuje u razmenu, vodeći računa o prioritetu razmene.

Biblioteka Matice srpske primljene obavezne primerke sa teritorije AP Vojvodine raspoređuje tako što:

- 1) dva primerka trajno čuva kao kulturno dobro;
- 2) dva primerka prosleđuje Narodnoj biblioteci Srbije;
- 3) jedan primerak prosleđuje Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci „Ivo Andrić” iz Prištine.

Bibliografska i sadržinska obrada publikacija

Član 12.

Depozitne biblioteke su dužne da vrše bibliografsku i sadržinsku obradu publikacije prema međunarodnim standardima.

Bibliografska i sadržinska obrada vrše se radi prikupljanja i usklađivanja bibliografskih podataka, izrade nacionalne bibliografije i drugih bibliografija, izrade zapisa CIP (katalogizacija u publikaciji pre štampanja), izdavanja međunarodnih oznaka ISBN, ISSN, ISMN, DOI, ISAN i drugih međunarodnih oznaka i standarda za izdavanje publikacija.

Na osnovu bibliografske i sadržinske obrade obaveznog primerka depozitne biblioteke izrađuju nacionalnu bibliografiju i druge bibliografije, kao i druge bibliografske i statističke preglede o publikacijama u Republici Srbiji.

Bibliografski i drugi podaci o izdavačkoj produkciji moraju biti javno dostupni u sistemu uzajamne katalogizacije depozitnih biblioteka.

Stimulacija obveznika

Član 13.

Dostavljanjem obaveznog primerka, u skladu sa ovim zakonom, obveznik ostvaruje pravo da se bibliografski podaci o njegovoj publikaciji unesu u sistem uzajamne katalogizacije Republike Srbije i u druge međunarodne bibliografske baze podataka, i druga prava i pogodnosti u skladu sa propisima.

Član 14.

Dostavljanje obaveznog primerka depozitnoj biblioteci u smislu ovog zakona ne smatra se prometom robe i usluga.

Ograničenja

Član 15.

Narodna biblioteka Srbije, odnosno Biblioteka Matice srpske neće izraditi zapis CIP (katalogizaciju u publikaciji pre štampanja), niti dodeliti odgovarajuće međunarodne oznake i univerzalne standardne brojeve (ISBN, ISSN, ISMN, DOI, ISAN i dr.) za publikaciju izdavaču koji nije dostavio obavezne primerke za prethodno objavljene publikacije.

Uz zahtev za izradu zapisa CIP (katalogizaciju u publikaciji pre štampanja) izdavač prilaže primerak publikacije pripremljen za štampu u elektronskoj formi.

Kaznene odredbe

Član 16.

Novčanom kaznom u iznosu od 100.000 do 500.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ili preduzetnik:

- 1) ako ne preda obavezni primerak publikacije u propisanom broju i rokovima (član 7. i član 9. stav 1);
- 2) ako elektronsku publikaciju ne dostavi ili onemogući njeno korišćenje na način propisan ovim zakonom i propisima donetim za njegovo sprovođenje (član 8. st. 1. i 2);
- 3) ako ne omogući pristup elektronskoj publikaciji (član 9. stav 2);
- 4) ako u predviđenom roku ne zameni oštećeni ili nekompletni obavezni primerak (član 9. stav 5).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se odgovorno lice u pravnom licu i rukovodilac državnog organa koji nije pravno lice novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 50.000 dinara.

Prelazne i završne odredbe

Član 17.

Podzakonski propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 18.

Danom početka primene ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 42-45. Zakona o kulturnim dobrima („Službeni glasnik RS”, broj 71/94).

Član 19.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”, a primenjivaće se istekom tri meseca od dana njegovog stupanja na snagu.